

Sygn. akt V U 1361/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Krupińska

Protokolant: Anna Matwiejuk

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2013 roku w Białymstoku

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 16 lipca 2012 roku

Nr (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 1361/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia

16 lipca 2012 roku wydaną na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 153 poz. 1227 z późn. zm.) oraz na podstawie § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił K. K. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, bowiem na dzień 1 stycznia 1999 roku odwołujący udowodnił 11 lat, 11 miesięcy i 9 dni pracy w szczególnych warunkach zamiast wymaganych 15 lat.

Organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia warunków przewidzianych w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, bowiem nie udowodnił on wymaganego 15-letniego okresu pracy w tych warunkach. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił zatrudnienia w (...) S.A.w B.w okresach 23.10.1989r.-15.03.1992r. oraz 09.03.1998r.-31.12.1998r., gdyż praca była wykonywana na różnych stanowiskach łączonych co wyklucza

możliwość spełnienia wymogu wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu przewidzianym dla danego stanowiska. Organ zakwestionował także okres pracy w Przedsiębiorstwie (...)w latach 2.12.1982r.-13.12.1983r., ponieważ w tym czasie wnioskodawca zatrudniony był w Iraku oraz okres pracy w (...)w B.w latach 1.12.1982r. i 14.12.1983r.-10.02.1984r., gdyż jak wynika z przedłożonych kart wynagrodzeń w tym czasie wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył K. K. wnosząc o przyznanie prawa do emerytury i uznanie zakwestionowanego okresu pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem wnioskodawcy Zakład Ubezpieczeń Społecznych w B. niesłusznie odmówił zaliczenia do stażu pracy w warunkach szkodliwych okresu zatrudnienia w Iraku oraz wymienionych okresów pracy w (...) S.A. w B..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w odpowiedzi na odwołanie podtrzymał zajęte stanowisko w sprawie, wnosząc o jego oddalenie jako bezzasadnego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, dlatego podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 184 cytowanej na wstępie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku

z § 4 powołanego na wstępie Rozporządzenia ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury

w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn wynoszący 15 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 – 20 lat dla kobiet, 25 lat dla mężczyzn. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązaniu stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Natomiast art. 32 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy stanowi, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1 za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone

na podstawie przepisów dotychczasowych.

Wykładni pojęcia przepisy dotychczasowe dokonał Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 13 lutego 2002r., III ZP 30/01 (OSNAPiUS 2002/10/243) wskazując na niektóre przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43), z wyłączeniem tych, które zobowiązywały ministrów do ustalenia wykazu stanowisk pracy w podległych im zakładach pracy. Odwołanie odnosiło się tylko do wieku emerytalnego. Zgodnie z § 3 i 4 wyżej wymienionego Rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz posiada wymagany okres zatrudnienia 20 lat pracy dla kobiet oraz 25 lat pracy dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Okolicznością bezsporną w niniejszej sprawie jest, iż odwołujący urodził się w dniu (...), ukończył więc 60 lat i wykazał wymagany przepisami ogólny okres zatrudnienia wynoszący na dzień 1.01.1999r. 29 lat i 23 dni. Rozwiązał stosunek pracy. Organ rentowy nie uwzględnił okresów: 23.10.1989r.-15.03.1992r.; 09.03.1998r.-31.12.1998r.;

2.12.1982r.-13.12.1983r.; 1.12.1982r.; 14.12.1983r.-10.02.1984r. Spór dotyczył więc zaliczenia spornych okresów pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat.

Z uwagi na konieczność ustalenia, czy powołany przez odwołującego okres zatrudnienia należało zaliczyć do ustalonego dotychczas okresu pracy w szczególnych warunkach Sąd przeprowadził postępowania dowodowe. Zgodnie bowiem z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 roku, III UZP 48/84, w świetle § 2 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody.

K. K. zeznał, iż w (...) S.A. pracował jako spawacz, lecz nie wykonywał czynności ślusarza. Pracował także w dziale mechaniczno-elektrycznym oraz na stanowisku szlifierza (k.24).

Na rozprawie w dniu 28.05.2013r. powtórzył, że w (...) S.A. wykonywał jedynie prace spawacza, podobnie jak przez cały okres zatrudnienia w Iraku. Po okazaniu przez Sąd akt osobowych z (...) S.A. odwołujący potwierdził, iż angaże są prawidłowe i zostały przez niego własnoręcznie podpisane. Jednocześnie nie zakwestionował wiarygodności tych dokumentów (k.78).

Okoliczności powyższej nie potwierdziła świadek A. K., która była kierownikiem działu pracowniczego. Świadek nie potrafiła precyzyjnie wskazać, na jakim stanowisku pracował odwołujący się, nie widziała też dokładnie czy wykonywał on czynności ślusarskie. Do końca 1993r. w zakładzie pracy były warunki szkodliwe, a następnie warunki szczególne. Wnioskodawca cały czas pracował na produkcji, gdzie były warunki szkodliwe. W taryfikatorach wpisywano stanowiska łączone, niezależnie od faktycznie wykonywanej pracy (k.37-38).

Świadek A. G. zeznał, iż odwołujący wykonywał czynności szlifierskie oraz czynności spawalnicze, natomiast dorywczo mógł wykonywać czynności ślusarskie (k.39).

Świadek M. R. pracował jako przełożony wnioskodawcy w dziale energetyczno-mechanicznym w latach 1.02.1994r. do 2001r. Jego zdaniem K. K. wykonywał czynności spawania, w skład których wchodziły także czynności ślusarskie, a także pracował na stanowisku szlifierza. Świadek nie potrafił wskazać, czy wnioskodawca wykonywał również czynności tokarza (k.39).

Natomiast według świadka W. K. odwołujący w dziale mechanicznym pracował wyłącznie jako spawacz. Świadek zeznał też, że spawacze wykonywali proste czynności ślusarskie, nie wymagające specjalnych kwalifikacji (k.39-40).

Sąd uznał, że załączona dokumentacja znajdująca się w aktach osobowych zawiera najbardziej prawidłowe i rzetelne szczegóły odnośnie zatrudnienia odwołującego. Została ona bowiem sporządzona w spornym okresie pracy. W tym też względzie należało ją uznać za wartościowe źródło dowodowe. Sąd uznał również za celowe dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, bowiem ocena charakteru i rodzaju czynności wykonywanych przez wnioskodawcę wymagała wiadomości specjalnych.

Sąd ustalił w oparciu o akta osobowe, iż wnioskodawca był zatrudniony w (...) Zakładów (...) od dnia 23.10.1989r. do dnia 28.02.2001r. na następujących stanowiskach: ślusarz-spawacz od dnia 23.10.1989r. do dnia 15.03.1992r., tj. 2 lata, 4 miesiące i 23 dni oraz szlifierz-ślusarz-tokarz od dnia 09.03.1998r. do dnia 31.12.1998r., tj. 9 miesięcy i 22 dni.

Biegły podkreślił, iż w aktach sprawy brak jest dokumentów określających dokładny zakres obowiązków wraz z zakresem odpowiedzialności odwołującego na zajmowanych przez niego stanowiskach pracy w spornym okresie czasu pracy. Wskazał też, iż na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego można przyjąć z dużym prawdopodobieństwem, że odwołujący się w spornym okresie czasu wykonywał swoje obowiązki na następujących

stanowiskach: robotnik torowy podczas pobytu w Iraku, ślusarz-spawacz, szlifierz-ślusarz-tokarz., a więc na stanowiskach łączonych. Praca wykonywana przez odwołującego na stanowisku ślusarza-spawacza obejmowała typowe prace spawalnicze, tj. prace wykonywane w warunkach szczególnych, jak i również typowe prace ślusarskie (cięcie materiału, gięcie materiału, wiercenie otworów itp.), które nie są już wymienione w § 2.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. Zakres obowiązków na omawianym stanowisku nie obejmował więc jedynie czynności spawalniczych i z tego względu praca ślusarza-spawacza nie została zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych w oparciu o wymagania ustawowe cytowanego rozporządzenia. Podobnie praca wykonywana przez odwołującego na stanowisku szlifierz-ślusarz-tokarz nie obejmowała jedynie typowych prac szlifierskich, tj. prac wykonywanych w warunkach szczególnych i z tego też względu nie została uznana jako praca w szczególnych warunkach. Zdaniem biegłego brak jest w niniejszej sprawie podstaw, aby uznać, iż wnioskodawca wykonywał wyłącznie pracę spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem faktycznie wykonywał czynności na stanowisku łączonym.

Sąd uznał, że akta osobowe wnioskodawcy były prowadzone skrupulatnie, skoro w swoich zeznaniach sam wnioskodawca nie podjął nawet próby jej podważenia (k.78 odwrót). Dlatego – w ocenie Sądu – dokumentacja w nich zawarta jest wiarygodna. W ocenie biegłego brak jest podstaw do uznania okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach w okresach: od 2.12.1982r. do 13.12.1983r. i od 23.10.1989r. do 15.03.1998r. oraz od 09.03.1998r. do 31.12.1998r., bowiem odwołujący nie pracował wówczas stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zaliczanym do zatrudnienia w szczególnych warunkach. Nie potwierdzają tego również zapisy w aktach osobowych, jak i zeznania świadków.

Odwołujący nie zgodził się z taką oceną czynności w spornym okresie składając zastrzeżenia do opinii biegłego (k.60). Biegły sądowy Z. C. składając zeznania na rozprawie w dniu 28.05.2013r. podtrzymał swoje stanowisko wskazując, iż oprócz pracy spawacza odwołujący wykonywał czynności, które nie są zaliczane jako praca w warunkach szczególnych. Powyższe stanowisko biegłego potwierdza analiza akt osobowych, z których wynika, iż odwołujący został przyjęty do pracy na stanowisku ślusarz-spawacz (podanie z dnia 25.10.1989r., potwierdzenie przyjęcia do pracy z dnia 23.10.1989r.), a następnie od dnia 09.03.1998r. pracował jako szlifierz-ślusarz-tokarz, zaś podczas pobytu w Iraku pracował jako robotnik torowy nie będąc zatrudnionym w szczególnych warunkach.

Sąd uwzględnił opinię biegłego jako rzeczową i dogłębnie analizującą przebieg czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, wskazywanych przez świadków oraz wynikających z załączonych do akt dokumentów, stanowiących najbardziej wiarygodne źródło dowodowe.

Wykonywanie pracy na stanowisku szlifierza przez wnioskodawcę potwierdzili też świadkowie: A. G., M. R. i W. K.. Sąd dał wiarę powyższym zeznaniom, gdyż świadkowie byli zatrudnieni z odwołującym, są więc zorientowani w zakresie wykonywanych przez niego czynności. Zeznania świadków wzajemnie się uzupełniają i pokrywają.

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że o uznaniu zatrudnienia za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie decyduje treść dokumentów wystawianych przez pracodawcę, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999 nr 6, poz.213; z dnia 22 marca 2001 r., II UKN 263/00, OSNaPiUS2002nr 22, 553).

Dlatego Sąd mając na uwadze treść tego stanowiska oceniał czynności wykonywane faktycznie przez K. K. w obu spornych okresach.

Ponadto Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 28 kwietnia 2010 r., I UK 337/09 (LEX nr 601991) i z dnia 12 maja 2010 r., I UK30/10 (LEX nr 590314) wyraził pogląd, iż o uznaniu stanowiska zatrudnienia jako pracy w szczególnych warunkach przesądza nie nazwa stanowiska, użyta przez pracodawcę

w świadectwie pracy odpowiadająca lub nieodpowiadająca nomenklaturze zawartej w rozporządzeniu wykonawczym właściwego ministra, lecz pozytywna weryfikacja dokumentu pod kątem zgodności rzeczywiście wykonywanej przez pracownika pracy z ustawowymi wymaganiami.

Odnosząc powyższe uwagi do stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie stwierdzić należy, iż postępowanie dowodowe przeprowadzone w niniejszej sprawie wykazało, iż zakład pracy wydał wnioskodawcy świadectwo pracy z zgodnie z czynnościami rzeczywiście przez niego wykonywanymi.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo nie uwzględnił jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w (...) S.A. w B. w okresach 23.10.1989r.-15.03.1992r. oraz 09.03.1998r.-31.12.1998r., ponieważ ze świadectwa pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.03.2012 roku wynikało, że odwołujący był zatrudniony na stanowiskach łączonych: ślusarz-spawacz oraz szlifierz-ślusarz-tokarz. Zgodnie z zeznaniami świadków odwołujący wykonywał czynności ślusarskie i mógł wykonywać także prace tokarskie. Dlatego wnioskodawca nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jedynie jako spawacz. Pracując jako robotnik torowy w okresie od 2.12.1982r. do 13.12.1983r. również nie pracował w szczególnych warunkach.

Reasumując, wnioskodawca w niniejszym postępowaniu nie udowodnił co najmniej 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Dlatego Sąd oddalił żądanie dotyczące przyznania świadczenia w obniżonym wieku przysługującego osobom zatrudnionym stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Z tych wszystkich powodów należało oddalić odwołanie jako pozbawione podstaw prawnych na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc.